

(המשך מעמוד 33)

המפקד נגמר! המילחמה אבודה! קרא אברהם ("אברהם") סמיר בכעסה. **קעבור כמה שניות דיבר אריק: "למי יש תחבושת אישית?"**

כך נולדה הדמות של המפקד הקרבי, בעל התחבושת הלבנה — דמות שהפכה את המפקד המצליח, צולח התעלה, לגיבור. יתכן כי האגדה של "אריק מלך ישראל" נולדה ברגע זה.

יריבו של אריק טענו מייד, וממשיכים לטעון, כי כל זה היה תרגיל גאוני של יחסי ציבור. לדעתם, נחבט ראשו של אריק בדופן הנגמ"ש, כאשר ירד אל תוכו ביגלל עוצמת ההפגזה. אורי דן נשבע כי אריק נפצע מרסיס.

קעבור שלוש שעות נערכה, על גיבעת-חול בעורף, התנגשות מסוג אחר.

● "אריק, זוהי פקודה!"

הצליחה יצרה מצב צבאי עתיר-סיכויים — אך גם עתיר-סכנות.

אריק הפצוע, שעה קלה אחרי שופגע וחבש, בנגמ"ש הפיקוד ליד התעלה *

לפני כן, בשיא הוויכוח נערכה בין דדו ואריק שיחה אלחוטית, שהוקלטה; ככל השיחות. היא נשמעת כאילו בוויימה בידי בימאירדיו מעולה.

היתה זאת שיחה בין שני קולות, שהיו שונים כמו בעליהם עצמם: קולו הנמוך, האיטי, השקט, שופע-הביטחון של דדו — וקולו הגבוה, החוטמני, מלא-הלהט, של אריק שרון. השיחה היתה, בערך, כך:

דדו: לפי הידיעות שלנו הצייר (אל ראשהגשר) אינו בטוח. עליך לנקות אותו.

אריק: שמע, דדו, אני נמצא במקום ואני יודע שהצייר בטוח. צריכים לרוץ קדימה!

דדו: אריק, שמעת אותי, אתה נשאר ומנקה את הצייר.

אריק: אני אומר לך שהצייר בטוח! אני מציע שתיתן לי לנצל את המצב ולהעביר את הכוחות מערבה! **דדו:** אריק, זוהי פקודה! אתה מנקה את הצייר. וכן הלאה, לאורך דקות ארוכות.

הכל הבינו כי יש להעביר כוח גדול למערב-התעלה, כדי לכתר את הארמיות המצריות שנמצאו בצד המיזרחי של גתיב-המים. אך הדרך אל אתר-הצליחה היתה צוואר-בקבוק צר ביותר, שהיה נתון בחלקו בהפגזה מצרית כבדה. משני צדדיו של צוואר-בקבוק זה היו שתי הארמיות המצריות הבלתי-מנוצחות, שהיו עלולות לנתקו ולכתר את כוח-הצליחה הישראלי.

מצב זה עורר שאלות גורליות: האם להמשיך בצליחה ולחדור לעומק הגדה המערבית, או להיעצר כדי לטהר ולהרחיב תחילה את דרך-הגישה אל התעלה?

אם לצלוח, האם להתקדם בגדה המערבית צפונה, לשם כיתור הארמיה המצרית השנייה, או דרומה, לכיתור הארמיה השלישית?

על מי להטיל את המשימה הנוהרת בגדה המערבית, ועל מי להטיל את המשימה האסורה בגדה המזרחית? גם במצב רגיל, יכלו להיות תשובות שונות, כולן לגיטימיות, על שאלות אלה.

אך באווירה המורעלת ששררה בצה"ל בחזית הדרומית, לבשו כל השאלות האלה צב"י ויון ארסי, רווי שינאה אישית.

לאריק שרון היתה תשובה, שהיתה בעיניו מיבנת מאליה: צריכים לדהור קדימה, להעביר כוחות אל המערב, טיהור הצייר אל ראשהגשר אינו משימה הדומה וחשובה, כאשר האוייב ירגיש שהעורף שלו בסכנה, הוא לא יתפנה להתקפה על הצייר הישראלי.

על נקודה זו התלקח מייד ויכוח לוהט. ויכוח שני, שהיה קשור בראשון, היה על השאלה מי יפעל מעבר לתעלה מערבה, ומי יטהר את השטח ויבטיח את הצייר בגדה המזרחית.

בעיני אריק היה מובן מאליו כי האוגדה שלו, אשר יצרה את ראשהגשר, תדהר ממנו קדימה, אל עומק הגדה המערבית, ואילו האוגדה שמאחוריו, זו של ברן, תטהר בעורפו את השטח. הפיקוד החליט להיפך: שאריק יטהר את הצייר, במיזרח, ואילו האוגדה של ברן תעבור אל הגדה המערבית.

החלטה זו שנוייה עד היום במחלוקת תמורה ביותר. מצדיקי אריק בטוחים שהיתה זאת החלטה פוליטית, שממלתי-המערך וקציניה לא רצו להנחיל לגנרל של הליכוד את התהילה של כובש הגדה המערבית. גם פרשנים צבאיים אובייקטיביים תמחים על החלטה, שבאה להעביר אוגדה שלמה — זו של ברן — דרך האוגדה של אריק, וכל זה בציר סתום, שבו שרר תוהו-ובוהו, כאשר אלפי כלי-רכב — החל בטנקים וכלה בגשרי הצליחה הענקיים — משתדלים באופן נואש לפלס בו את דרכם.

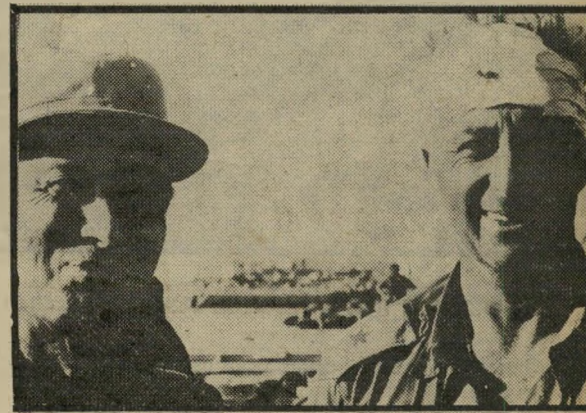
היה לוויכוח עוד צד, שגרם למחלוקת אינסופית: אריק היה בקוהאש, וראה את המציאות שם כמו עיניו. הפיקוד ישב בעורף, וניזון מדיווחים ברשתות-הקשר. **התעוררה שאלה עקרונית: האם יכולים מפקדים ככירים בעורף לתת פקודות למפקד במקום — מכחי לבוא בעצמם לאיזור-הקרב כדי לעמוד על המציאות כמו עיניהם?**

אריק עצמו היה משוכנע שאילו באו המפקדים בעצמם לזירת-הקרב היו נוכחים לדעת כי פחדיהם היו בלתי מבוססים. ולראיה: הוא קיבל את הדלק והאספקה שלו, פינה את הפצועים שלו, הדוברות הגיעו אליו, כוחותיו שלטו בכביש-התעלה ברוחב של שמנה קילומטרים, ולמרות ההפגזות המצריות, התנהל הכל כשורה.

כאשר קראו לי, נסעתי אליהם בציר זה, ובדרך בחזרה לקחתי עימי את דיון אל התעלה. איך אפשר לאמר שהצייר היה חסום? **אך הפיקוד הגיע לאיזור-הקרב בפעם הראשונה רק כעש בחודש — ביום הרביעי אחרי הצליחה.**

אריק עם דדו בשעת הפגישה בדיונות

אריק עם דיין ליד התעלה אחרי הפגישה

אריק עם ברילב בשלהי המלחמה

● גבעת הסירה

שלוש שעות אחרי פציעתו, אחרי שהחליף את התחבושת המגואלת בדם בתחבושת לבנה חדשה, נקרא אריק לבוא להתייעצות עם אנשי הפיקוד. לא פעם הוכיר לאחר מכן בועם את העובדה שהמפקדים לא ירדו אליו אל איזור-הקרב, אלא קראו לו לנטוש את איזור-הקרב כדי לבוא אל העורף.

הפגישה נערכה על גיבעה של חול, במרחק של כשערה קילומטרים מן התעלה, שעליה היו שרועים המפקדים. כאשר אריק הגיע בוחל"ם, מצא מולו סוללה של אלופים שהמתינה לו, במרכזו היה איבור-משכבו, בר"ב. הרמטכ"ל בא במסוק, בכבוד עיפה עלה אריק בעל-הגוף במעלה גיבעת-החול.

ברילב הוציא את הפיגור מפי ופתח בהתקפה: "דיבר ישר לעניין — כל דמיון בין מה שתיכננת ומה שביצעת הוא מיקורי בהחלט!"

אחרי שנים תוהוה אריק: "ברגע זה התאפקתי בקושי מלתת לו סטירת-לחי!"

באווירה זו התנהל הקרב-בתוך-הקרב. אריק חש באיבה הנושבת אליו, דיין, חסרי-מנוחה, שתק ולא התערב. רק אחרי שהסתיים העימות ערך דיין מעין-הפגזה: הוא הצטרף אל שרון ונסע בנגמ"ש שלו לחזית. "דיין, שהיה בימים ההם כמו מת, חזר לחיים", אמר עדראיייה. **השניים — האחד בעל הרטייה השחורה והשני בעל התחבושת הלבנה — יצרו ביניהם ברית זמנית.**

ההחלטה שהתקבלה היתה פשרה. על אריק הוטל לטהר ולהרחיב את איזור-הגישה אל התעלה, אך הותר לו גם להעביר כוח אל מעבר לתעלה ולעלות שם צפונה. על האוגדה של ברן הוטל לעבור כולה מערבה, ולרדת דרומה, כדי להגיע לעיר סואץ ולכתר את הארמיה השלישית. זה היה המאמץ העיקרי.

התוצאות לא היו מזהירות. הצייר נשאר פתוח, אף כי היה נתון מדי פעם להפגזות. ההתקפה על המוצב המצרי בעל שם הצופן, "מיסורי", שאריק התנגד לה, אך שהפיקוד התעקש לבצעה כדי להרחיב ולאבטח את הגישה לתעלה, עלתה בקורבנות נוראים. דיין, בעל-בריתו החדש של אריק, נעתר להפצרותיו ותבע מהרמטכ"ל לצוות על הפסקת ההתקפה.